

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 8. septembra 1999 v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jána Drgonca a zo sudcov JUDr. Júliusa Černáka a JUDr. Anny Danielčákovej vo veci podnetu [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného JUDr. Jozefom Polákom, komerčným právnikom, ktorým namietol porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov priznaného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní na Okresnom súde v Dolnom Kubíne vo veci 6 C 598/95 takto

r o z h o d o l :

Právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní na Okresnom súde v Dolnom Kubíne vo veci 6 C 598/95 porušené n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Dňa 15. 4. 1999 bol Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) doručený podnet [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],

██████████, ktorým namietol porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) - právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 598/95 na Okresnom súde v Dolnom Kubíne.

██████████ v podnete uviedol: „Dňa 28. 7. 1995 bola na Okresnom súde v Dolnom Kubíne podaná žaloba: navrhovateľ ██████████, odporca Oravské múzeum P. O. H. v Dolnom Kubíne o neplatnosť výpovede z 1. 6. 1995, o neplatnosť prevedenia na inú prácu z 1. 6. 1995, o náhradu ušlej mzdy, o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru. Vec je na Okresnom súde v Dolnom Kubíne vedená pod sp. zn. 6 C 598/95.

Na pojednávaní dňa 5. 12. 1995 Okresný súd v Dolnom Kubíne rozhodol o neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru a v ostatných častiach návrh zamietol. Proti tomuto rozsudku bolo navrhovateľom podané odvolanie ku Krajskému súde v Banskej Bystrici. Krajský súd v Banskej Bystrici na pojednávaní dňa 14. 3. 1996 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom vo výroku o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Na ďalšom pojednávaní na Okresnom súde v Dolnom Kubíne navrhovateľ, aby sa predišlo prietahom, požiadal o medzitýmne rozhodovanie vo veci o neplatnosť výpovede z 1. 6. 1995, o neplatnosť prevedenia na inú prácu z 1. 6. 1995. Okresný súd na pojednávaní dňa 15. 10. 1996 rozhodoval o medzitýmnej časti žaloby a v oboch bodoch ju v rozsudku zamietol.

V zmysle poučenia rozsudku Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo dňa 15. 10. 1996 bolo navrhovateľom podané odvolanie proti uvedenému rozsudku ku Krajskému súde v Banskej Bystrici, cestou Okresného súdu v Dolnom Kubíne. Okresný súd v Dolnom Kubíne však odvolanie nedoručil Krajskému súde v Banskej Bystrici, ale Krajskému súde v Žiline, čím vyvolal spor o príslušnosti krajského súdu. Spor riešil Najvyšší súd v Bratislave, ktorý rozhodol, že príslušným krajským súdom bude Krajský súd v Žiline. Vyvolaním sporu o príslušnosti vznikli prietahy v konaní vo veci 6 C 598/95. O tom, že k sporu o príslušnosti nedošlo opomenutím, ale úmyselným

konaním Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo dňa 3. 9. 1997, v ktorom pán predseda nepíše pravdu, jeho tvrdenia vyvracia evidencia odoslanej pošty na občiansko-právnom oddelení Okresného súdu v Dolnom Kubíne, z ktorej je zrejmé, že odvolanie nebolo v období od 12. 11. 1996, keď bolo podané, do 22. 1. 1997 odoslané ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, a 22. 1. 1997 bolo odoslané ku Krajskému súdu v Žiline.

Krajský súd v Žiline na pojednávaní dňa 9. 10. 1997 rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo dňa 15. 10. 1996 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Od tej doby až dodnes Okresný súd v Dolnom Kubíne vo veci medzitýmnej časti žaloby nejednal.

Priet'ahmi v konaní vo veci 6 C 598/95 Okresný súd v Dolnom Kubíne vyprodukoval sériu žiadostí o vydanie predbežných opatrení, ktoré uvedený súd registruje pod sp. zn. 5 Nc 309/97, 9 Nc 308/98, 6 Nc 303/98. Len žiadosť o vydanie predbežného opatrenia zo dňa 17. 4. 1998 nedostala samostatnú spisovú značku, lebo ju okresný súd pripojil k veci 6 C 598/95, žiadosti nevyhovel, a keď sa navrhovateľ voči tomuto rozhodnutiu odvolal, bolo odvolanie aj so spisom 6 C 598/97 odoslané Krajskému súdu v Žiline, čím vznikli ďalšie priet'ahy.

Ak sa Okresný súd v Dolnom Kubíne rozhodol konať vo veci 6 C 598/95 medzitýmne, má v nej konať medzitýmne a nie, ako sa stalo, vec spájať s inými žiadosťami a tým nerozhodovať o tom, čo je meritom veci.

Od 16. 10. 1998 je spis 6 C 598/95 na Okresnom súde v Dolnom Kubíne a okresný súd vo veci nekoná.

Dňa 29. 4. 1998 požiadal navrhovateľ predsedkyňu senátu vo veci 6 C 598/95 JUDr. Stašíkovú o zabezpečenie dôkazu. Menovaná dôkaz dodnes nezabezpečila, čím dáva zrejme najavo, že v medzitýmnej časti veci 6 C 598/95 nemieni konať.

Priet'ahy vo veci 6 C 598/95 dali zámienku odporcovi k podaniu dvoch žalôb na navrhovateľa, ktoré sú vedené pod sp. zn. 5 C 917/98 a 5 C 1122/98. Okresný súd v Dolnom Kubíne nariadil pojednávania v týchto veciach na 6. 5. 1999. Z uvedeného je zrejmé, že Okresný súd v Dolnom Kubíne ide dňa 6. 5. 1999 rozhodovať o veciach, ktoré vyvolal – vyprodukoval priet'ahmi v konaní vo veci 6 C 598/95.“

Podnet spĺňal náležitosti predpísané zákonom č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov. Ústavný súd SR ho na neverejnom zasadnutí 18. 5. 1999 prerokoval a uznesením prijal na ďalšie konanie. Zároveň vyzval predkladateľa podnetu, aby si zvolil právneho zástupcu, ktorý ho bude zastupovať v konaní pred Ústavným súdom SR. ██████████ oznámil Ústavnému súdu SR, že udelil plnomocenstvo na zastupovanie v konaní JUDr. Jozefovi Polákovi, komerčnému právnikovi. Ústavný súd SR zároveň požiadal Okresný súd v Dolnom Kubíne o stanovisko k podnetu a predloženie kompletného spisového materiálu z konania 6 C 598/95.

Okresný súd v Dolnom Kubíne vo svojom stanovisku Spr. 326/99 zo 16. 7. 1999 uviedol: „Po oboznámení sa s kompletným spisovým materiálom veci 6 C 598/95 tunajšieho súdu som nadobudol presvedčenie, že podnet pána ██████████ je neopodstatnený, pretože vzhľadom na pracovné možnosti predsedkyne senátu JUDr. Blaženy Stašíkovej nedošlo k pried'ahom v konaní zapríčinenými subjektívnymi dôvodmi.

Dávam do pozornosti Ústavnému súdu, že personálne obsadenie Okresného súdu v Dolnom Kubíne je dlhodobo absolútne nepostačujúce. Ku dňu podania podnetu pracovalo na tunajšom súde 5 (päť) sudcov vrátane predsedu a podpredsedu z plánovaného počtu 14 (štrnásť) pri nápade 400 vecí mesačne.

Otázku, či boli porušené práva pána ██████████, nech vyrieši ústavný súd po preštudovaní príslušného spisu.“

Zo spisového materiálu Okresného súdu v Dolnom Kubíne (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 6 C 598/95, ktorý bol Ústavnému súdu SR predložený 19. 7. 1999 boli zistené nasledovné skutočnosti:

Dňa 28. 7. 1995 podal ██████████ na Okresný súd v Dolnom Kubíne žalobu proti Oravskému múzeu P. O. Hviezdoslava so sídlom v Oravskom Podzámku o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru, o neplatnosť prevedenia na inú prácu a o náhradu mzdy.

██████████ uzavrel s menovanou organizáciou 12. 4. 1984 pracovný pomer na dobu neurčitú v pracovnom zaradení ako správca hradu. Opakované nezhody so zamestnávateľom viedli pôvodne k okamžitému rozviazaniu pracovného pomeru s menovaným, následne jeho preradeniu na inú prácu a výpovedi k 31. 8. 1995 zo strany organizácie. Keďže ██████████ nesúhlasil s konaním organizácie, obrátil sa so žalobou na Okresný súd v Dolnom Kubíne.

Okresný súd v Dolnom Kubíne dňa 17. 8. 1995 JUDr. Blaženou Stašíkovou, sudkyňou, ktorej bola vec pridelená, vytýčil 1. pojednávanie vo veci na deň 7. 9. 1995. Oravské múzeum splnomocnilo na zastupovanie v konaní JUDr. Ladislava Bucha, komerčného právnika a ██████████ JUDr. Jozefa Poláka, komerčného právnika.

Pojednávanie na Okresnom súde Dolný Kubín dňa 7. 9. 1995 sa uskutočnilo za účasti všetkých účastníkov. Právny zástupca navrhovateľa uviedol, že rozhodnutie o okamžitom zrušení pracovného pomeru mu nebolo doručené do vlastných rúk, pre jeho vydanie, ako aj výpoveď zo strany organizácie neexistovali dôvody, nebola dodržaná lehota stanovená Zákonníkom práce. ██████████ na pojednávaní uviedol, že k nedorozumeniam ohľadne pracovnej zmluvy došlo po tom, čo bol preradený z funkcie správcu hradu do funkcie údržbára. Zástupca Oravského múzea žiadal, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol, nakoľko funkcia, ktorú zastával ██████████, bola na základe organizačných zmien zrušená a tento ponúknutú náhradnú prácu odmietol. Riaditeľ Oravského múzea uviedol, že proces organizačných zmien začal už pred jeho príchodom, keď Ministerstvo kultúry SR po vykonanej kontrole doporučilo zmenu vykonávania strážnej služby v objektoch zámku.

Pojednávanie vo veci bolo odročené na neurčito za účelom zabezpečenia dôkazov. Súd priamo v uznesení určil lehotu 10 dní na ich doručenie.

Dňa 4. 10. 1995 si Okresný súd v Dolnom Kubíne vyžiadal predloženie ďalších dokladov v lehote 20 dní a zároveň urgoval predloženie dokladov uvedených

v uznesení. Dňa 13. 11. 1995 vytýčil 2. pojednávanie vo veci na 5. 12. 1995, ktoré sa uskutočnilo za účasti všetkých účastníkov. Po uskutočnenom pojednávaní vo veci súd rozhodol rozsudkom, ktorým:

1. určil, že okamžité zrušenie pracovného pomeru dané navrhovateľovi listom odporcu zo dňa 26. 6. 1995 je neplatné,
2. v ostatnej časti sa návrh zamieta.

Právny zástupca [REDAKOVANÉ] podal 26. 1. 1996 proti tomuto rozsudku odvolanie v časti, v ktorej bolo rozhodnuté, že sa návrh zamieta, ukladá sa povinnosť zaplatiť súdny poplatok a nepriznáva náhrada trov konania.

Konajúca sudkyňa dala 31. 1. 1996 pokyn kancelárii, aby odvolanie navrhovateľa doručila odporcovi na vyjadrenie, následne 15. 2. 1996 dala pokyn na vyhotovenie predkladacej správy pre Krajský súd Banská Bystrica.

Spis bol Krajskému súdu v Banskej Bystrici doručený 20. 2. 1996 a toho istého dňa bol daný pokyn na vytýčenie pojednávania na deň 14. 3. 1996. Po pojednávaní uskutočnenom dňa 14. 3. 1996, počas ktorého účastníci zotrvali na svojich tvrdeniach, krajský súd rozhodol uznesením 14 Co 800/96-46, ktorým:

1. rozsudok Okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
2. vo výroku o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru medzi účastníkmi ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Krajský súd v Banskej Bystrici určil, že okresný súd musí rozhodnúť o všetkých uplatnených nárokoch žalobcu i o neplatnosti výpovede. Pokyn kancelárii na doručenie uznesenia bol daný 31. 5. 1996, z čoho vyplýva, že napísanie uznesenia trvalo Krajskému súdu Banská Bystrica viac ako 2 mesiace.

Po doručení uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vytýčil 18. 9. 1996 Okresný súd v Dolnom Kubíne pojednávanie vo veci na deň 15. 10. 1996.

Pojednávanie uskutočnené dňa 15. 10. 1996 bolo ukončené vydaním medzitýmneho rozsudku, ktorým:

1. súd žalobu na vyslovenie neplatnosti výpovede zo dňa 1. 6. 1995 zamieta,
2. súd žalobu o vyslovenie neplatnosti prevedenia zo dňa 1. 6. 1995 zamieta.

Medzitýmny rozsudok bol doručený právnym zástupcom oboch strán 31.10. 1996.

Proti rozsudku podal [REDAKOVANÉ] prostredníctvom svojho právneho zástupcu 13. 11. 1996 odvolanie na Krajský súd v Banskej Bystrici, cestou Okresného súdu v Dolnom Kubíne. Okresný súd doručil odvolanie 21. 11. 1996 právnenému zástupcovi odporcu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 10 dní vyjadril.

Keďže právny zástupca odporcu na výzvu súdu nereagoval, dala konajúca sudkyňa 20. 1. 1997 pokyn kancelárii na vyhotovenie predkladacej správy pre Krajský súd v Banskej Bystrici. Kompletný spisový materiál na rozhodnutie bol Krajskému súdu doručený 30. 1. 1997.

Krajský súd v Banskej Bystrici vec postúpil 31. 1. 1997 na vybavenie Krajskému súdu v Žiline, odvolávajúc sa na čl. IV, ods. 1 zákona č. 328/96 Z. z., ktorým sa ustanovujú nové sídla a obvody súdov, a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Spis bol doručený Krajskému súdu v Žiline 6. 2. 1997, ktorý ho po uplynutí 1 mesiaca zapísal do registra pod číslom 5 Co 313/97.

Dňa 4. 3. 1997 doručil Krajskému súdu Žilina Okresný súd v Dolnom Kubíne vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa (z 3. 2. 1997, doručené okresnému súdu 24. 2. 1997), v ktorom žiadal, aby krajský súd medzitýmny rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne ako správny potvrdil.

Krajský súd v Žiline s postúpením veci nesúhlasil a 6. 5. 1997, teda 3 mesiace od postúpenia Krajským súdom v Banskej Bystrici, vec predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR v Bratislave ako súdu nadriadenému.

Najvyšší súd SR 5. 8. 1997 uznesením č. Ndc 552/97 rozhodol, že nesúhlas Krajského súdu Žilina s postúpením veci od Krajského súdu Banská Bystrica nie je dôvodný. Na základe uvedeného uznesenia vytýčil Krajský súd v Žiline 29. 9. 1997 pojednávanie vo veci odvolania na deň 9. 10. 1997.

Dňa 12. 9. 1997 napísal [REDAKOVANÉ] na Krajský súd v Banskej Bystrici, že od jeho podania odvolania vo veci uplynulo viac ako 10 mesiacov a vec nebola vybavená. Uvedený list bol po telefonickom dohovore postúpený 18. 9. 1997 Krajskému súdu v Žiline.

Dňa 9. 10. 1997 sa uskutočnilo pojednávanie na Krajskom súde v Žiline. Krajský súd rozsudok Okresného súdu v Dolnom Kubíne zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, s návrhom na vykonanie ďalších dôkazov. (V spise sa nachádzali písomné doklady o tom, že [REDAKOVANÉ] požiadal aj o vydanie predbežných opatrení, tieto však neboli číslované v danom spise a nenachádzajú sa v ňom dôkazy, že o nich súd konal.) Napísanie uznesenia trvalo na Krajskom súde Žilina viac ako 14 týždňov. Pokyn kancelárii na expedovanie uznesenia bol daný 19. 1. 1998.

Dňa 13. 3. 1998 podal [REDAKOVANÉ] na Okresný súd v Dolnom Kubíne návrh na vydanie predbežného opatrenia týkajúceho sa zabezpečenia prevádzky jeho služobného bytu. Následne 18. 3. 1998 podal [REDAKOVANÉ] súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia o povinnosti odporcu – Oravského múzea poskytnúť navrhovateľovi náhradu mzdy, vo výške priemerného zárobku navrhovateľa a to až do doby, keď mu umožní pokračovať v jeho práci alebo dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru. Okresný súd zaslal návrh 3. 4. 1998 na vyjadrenie právneho zástupcovi Oravského múzea.

Dňa 17. 4. 1998 okresný súd návrh na vydanie predbežného opatrenia o povinnosti poskytnúť navrhovateľovi náhradu mzdy uznesením zamietol. Uznesenie bolo [REDAKOVANÉ] doručené 11. 5. 1998 a Oravskému kultúrnemu centru 7. 5. 1998 (zmeny v názvoch odporcu boli iba organizačnými zmenami). Následne 29. 4.

1998 uznesením č. 9 Nc 308/98 vydal predbežné opatrenie o povinnosti odporcu zabezpečiť prívod vody, elektrickej energie, ... až do právoplatného rozhodnutia vo veci sp. zn. 8 C 598/95. Toho istého dňa navrhol [REDAKOVANÉ] súdu, aby zabezpečil nové dôkazy vo veci – vypočutie svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Voči uzneseniu o zamietnutí nariadenia predbežného opatrenia podal [REDAKOVANÉ] 18. 5. 1998 odvolanie, ktoré 22. 5. 1998 zaslala sudkyňa na vyjadrenie odporcovi a jeho predloženie urgovala 17. 6. 1998. Vyjadrenie za Oravské kultúrne centrum Dolný Kubín podal 22. 6. 1998 JUDr. Peter Machaj – advokát (plnomocenstvo na zastupovanie mu Múzeum P. O. Hviezdoslava písomne udelilo až 20. 2. 1999) a je podpísané [REDAKOVANÉ], štátnym intendantom Oravského kultúrneho centra v Dolnom Kubíne.

Dňa 9. 7. 1998 bol spis predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline. Krajský súd Žilina uznesením 5 Co 1379/98 uznesenie Okresného súdu v Dolnom Kubíne potvrdil. Uznesenie bolo okresnému súdu doručené 22. 10. 1998, t.j. po 11 týždňoch. Okresný súd v Dolnom Kubíne expedoval uznesenie účastníkom konania 23. 10. 1998 a jeho prevzatie je u [REDAKOVANÉ] vykázané 28. 10. 1998 a Oravského kultúrneho centra 3. 11. 1998.

Okresnému súdu v Dolnom Kubíne dňa 19. 2. 1999 Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava oznámilo, že s účinnosťou od 20. 2. 1999 mení právneho zástupcu vo veci 6 C 598/95, ktorým sa namiesto JUDr. L. Buchu stáva JUDr. Peter Machaj. Ten v mene Múzea požiadal 18. 3. 1999 o vytýčenie pojednávania.

Konajúca sudkyňa dala kancelárii pokyn 9. 4. 1999 na vytýčenie pojednávania vo veci na deň 6. 5. 1999. Uvedené pojednávanie bolo ukončené vydaním medzitýmneho rozsudku, ktorým:

1. súd žalobu na vyslovenie neplatnosti výpovede zo dňa 1. 6. 1995 zamieta,
2. súd určuje, že prevedenie navrhovateľa na inú prácu zo dňa 1. 6. 1995 je neplatné,
3. náhradu trov konania súd účastníkom neprisudzuje.

Rozsudok okresného súdu bol doručený právnenému zástupcovi [REDACTED] 9. 6. 1999 a právnenému zástupcovi Múzea 14. 6. 1999. [REDACTED] podal proti rozsudku 21. 6. 1999 odvolanie na Krajský súd Žilina prostredníctvom Okresného súdu v Dolnom Kubíne. Dňa 29. 6. 1999 podal odvolanie aj právny zástupca Oravského múzea Dolný Kubín v časti, v ktorej súd určil, že prevedenie navrhovateľa na inú prácu je neplatné.

[REDACTED] podal 28. 6. 1999 na Krajský súd v Žiline žiadosť o vylúčenie Okresného súdu v Dolnom Kubíne z rozhodovania vo veci 6 C 598/95 a pridelenie veci na rozhodovanie inému prvostupňovému súdu. Krajský súd Žilina žiadosť [REDACTED] vrátil Okresnému súdu v Dolnom Kubíne, lebo vec mu ešte nenapadla.

Časť opísaného postupu Okresného súdu v Dolnom Kubíne sa udiala po podaní podnetu na Ústavný súd SR.

Dĺžka konania je v uvedenom prípade ovplyvnená skutočnosťou, že sám navrhovateľ využíval zákonné možnosti podania odvolania voči rozhodnutiam súdov a zároveň opakovane podal návrhy na vydanie predbežného opatrenia, o ktorých súd rozhodoval. Využil aj možnosť podať sťažnosť podľa zákona č. 80/1992 Zb., ktorú 22. 4. 1998 adresoval predsedovi Okresného súdu v Dolnom Kubíne. Predseda okresného súdu listom č. Spr. 393/98 z 10. 6. 1998 oznámil [REDACTED], že sťažnosť považuje za nedôvodnú, lebo vo veci sa koná. S rôznymi podaniami na riešenie situácie súvisiacej s výpoveďou z pracovného pomeru sa [REDACTED] obrátil aj na Okresnú prokuratúru v Dolnom Kubíne a Žiline a Okresný úrad v Dolnom Kubíne.

V konaní súd postupoval rozhodnutím o nariadení predbežného opatrenia, aj v tomto prípade konal o odvolaní Krajský súd v Žiline a svoje rozhodnutie vo veci doručil Okresnému súdu v Dolnom Kubíne po 11 týždňoch.

Ústavný súd SR vyzval 18. 8. 1999 konajúcu sudkyňu JUDr. Blaženu Stašíkovú, aby súdu oznámila dôvody, ktoré viedli k vytýčeniu posledného pojednávania vo veci, ktoré mohlo byť oneskorené.

Vo vyjadrení Spr. 326/99 doručenom Ústavnému súdu SR 2. 9. 1999 uviedla, že pojednávanie v mesiaci novembri nebolo možné nariadiť vzhľadom na personálne obsadenie súdu (nedostatok sudcov). V ďalšej časti poukázala na vlastnú zaťaženosť pri vybavovaní agendy (staré veci, bežný nápad), ako aj skutočnosť, že pojednávania vytyčujú na 3 až 4 mesiace vopred, prednosť majú veci výchovy a výživy maloletých a rozhodovanie v senáte (kam patrí aj vec [REDAKOVANÉ]) sa uskutočňuje iba raz mesačne. Konajúca sudkyňa poprela, že by termín pojednávania bol ovplyvnený subjektívnymi dôvodmi.

Na výzvu Ústavného súdu SR, či v konaní o podnete trvá na ústnom pojednávaní, právny zástupca predkladateľa podnetu nereagoval, následne ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré súd vytýčil na 8. 9. 1999. Okresný súd v Dolnom Kubíne netrval na ústnom pojednávaní.

Ústavný súd SR podnet prerokoval v senáte na pojednávaní 8. 9. 1999.

II.

Ústavný súd SR v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého v konaní o každom podnete pred ústavným súdom, v ktorom navrhovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu (inú právnu ochranu), ako aj práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že všeobecný súd nekonal spôsobom ustanoveným v zákone, je nevyhnutné, aby boli najprv vyčerpané všetky právne prostriedky ich ochrany, ktoré sú navrhovateľovi dostupné (I. ÚS 1/97; I. ÚS 49/98).

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov vo veci priet'ahov v konaní možno podať s'ťažnosť na orgány štátnej správy súdov. Podrobnosti o s'ťažnostiach na postup súdu a o ich vybavovaní § 6 ods. 2 zákona č. 335/1991 Zb. odkazuje na osobitné zákony. Podávanie s'ťažností, postup pri vybavovaní s'ťažností a vybavovanie s'ťažností upravuje tretia časť zákona č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní s'ťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

Účelom priznania práva podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 26/95).

██████████ využil možnosť podať s'ťažnosť podľa zákona č. 80/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorú 22. 4. 1998 adresoval predsedovi Okresného súdu v Dolnom Kubíne. Predseda okresného súdu listom č. Spr. 393/98 z 10. 6. 1998 oznámil ██████████, že s'ťažnosť považuje za nedôvodnú, lebo vo veci sa koná.

██████████ využil právny prostriedok, ktorého uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred Ústavným súdom SR. Uplatnenie práva mu nezabezpečilo odstránenie stavu právnej neistoty vo veci, s ktorou sa obrátil na Okresný súd v Dolnom Kubíne. Ústavný súd SR rozhodol, že okolnosti prípadu opodstatňujú preskúmanie podnetu ██████████.

Ústava Slovenskej republiky nezaručuje osobám právo na konanie bez akýchkoľvek priet'ahov. Oprávnená osoba má zaručené právo na taký postup štátneho orgánu, ktorý je zbavený zbytočných priet'ahov. Preto Ústavný súd SR v konaní o podnete namietajúcom porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vždy skúma, ako sa v okolnostiach konkrétneho prípadu rešpektuje účel práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv (II. ÚS 26/95).

Pri hodnotení, či v súdnom konaní 6 C 598/95 vedenom pred Okresným súdom v Dolnom Kubíne došlo k zbytočným priet'ahom, ústavný súd tak ako vždy v konaní o namietnutom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vzal do úvahy tri základné kritériá, ktorými sú povaha veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie sa účastníka konania a spôsob, akým súd o veci rozhoduje (správanie súdu).

Prvým kritériom pre rozhodnutie o tom, či právo osoby na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov bolo porušené, je povaha veci, o ktorej sa rozhoduje. V rámci preskúmania tohto kritéria ústavný súd prihliada na povahu práv, ktoré sú predmetom konania, a na zložitosť veci.

Zložitosť veci nemožno predpokladať. Zložitosť veci zbavuje súd zodpovednosti za pretrvávajúcu právnu neistotu účastníka vtedy, ak súd priebežne robí úkony prispievajúce k odstráneniu príčin zložitosti veci. Základnými kritériami pre hodnotenie veci ako zložitej je skutkový stav veci a platná právna úprava relevantná pre rozhodnutie o veci (II. ÚS 26/95).

Súd v Dolnom Kubíne v konaní vo veci 6 C 598/95 posudzoval viaceré otázky, ktoré boli predmetom žaloby, a to opodstatnenosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru, prevedenia na inú prácu a náhrady mzdy. V priebehu konania vo veci rozhodol aj o návrhoch na vydanie predbežných opatrení týkajúcich sa zabezpečenia

prevádzky služobného bytu a poskytnutia náhrady mzdy do platného rozhodnutia vo veci samej.

Dĺžka konania predstavuje v súčasnom období viac ako 4 roky. Za významnú ju možno považovať z dôvodu, že pre navrhovateľa znamená stav neistoty v tak dôležitej otázke, ako je trvanie pracovného pomeru.

Pracovný pomer predstavuje pre účastníka konania istotu, že má zabezpečený zdroj príjmov, z ktorých môže uhrádzať náklady na zabezpečenie životných potrieb seba a svojej rodiny, ktorej členom je aj maloleté dieťa. V uvedenom prípade je s výkonom práce navyiac spojené aj užívanie služobného bytu priamo v areáli Oravského zámku. Ústavný súd SR mal za preukázané, že pri rozhodovaní o trvaní pracovného pomeru, ktorý má vplyv na vyriešenie bytovej otázky a zabezpečenie existenčných potrieb rodiny, zohráva časové hľadisko dôležitú úlohu.

Správanie sa účastníka konania môže súd zbaviť zodpovednosti za prieťahy v konaní, len ak dôsledkom správania sa účastníka je spomalenie postupu konania. Prieťahy v konaní, ktoré možno pripísať správaniu sa účastníka konania, nevyklučujú zodpovednosť štátu za to, že o právach účastníka konania sa rozhoduje dlhšie, ako je primerané podľa povahy veci, ak ide o zbytočný prieťah zapríčinený nečinnosťou súdu.

██████████ v konaní vo veci 6 C 598/95 vedenom na Okresnom súde v Dolnom Kubíne opakovane uplatnil svoje právo podať opravný prostriedok. Opakovane podal aj návrhy na vydanie predbežného opatrenia, o ktorých súd rozhodoval. Využitie týchto procesných práv v značnej miere prispelo k tomu, že Okresný súd v Dolnom Kubíne dosiaľ právoplatne nerozhodol o pracovnoprávných otázkach, ktoré ██████████ predložil tomuto súdu na rozhodnutie v žalobe podanej 28. 7. 1995. Za neodstránenie stavu právnej neistoty v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníka konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takom prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.

Tretím kritériom významným pre ochranu ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je správanie súdu. [REDAKOVANÉ] namietol porušenie tohto svojho práva vo veci 6 C 598/95. Za štátny orgán porušujúci jeho ústavné právo v uvedenej veci označil Okresný súd v Dolnom Kubíne.

Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa Ústavou SR priznáva vo vzťahu k Slovenskej republike a všetkým orgánom, ktoré konajú v jej mene vo veciach, kde rozhodujú o právnej neistote osoby oprávnene žiadajúcej o rozhodnutie alebo vykonanie iného opatrenia ustanoveného zákonom. Navrhovateľ nepožiadala Ústavný súd SR, aby preskúmal, či jeho ústavné právo rešpektovali všetky orgány Slovenskej republiky. Za štátny orgán, ktorý jeho Ústavou SR priznané právo porušil, označil Okresný súd v Dolnom Kubíne. Ústavný súd SR je viazaný návrhom predkladateľa podnetu. Preto otázku, prečo pracovnoprávna neistota [REDAKOVANÉ] nebola odstránená rozhodnutím súdu, preskúmal vo vzťahu k postupu Okresného súdu v Dolnom Kubíne.

Okresný súd v Dolnom Kubíne odmietol opodstatnenosť návrhu [REDAKOVANÉ] s odôvodnením, že „vzhľadom na pracovné možnosti predsedkyne senátu JUDr. Blaženy Stašíkovej nedošlo k prietahom v konaní zapríčinenými subjektívnymi dôvodmi.“

Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov priznáva oprávneným osobám širšiu právnu ochranu ako len pred úmyselným alebo nedbanlivostným správaním sudcu konajúceho vo veci. Aj v prípade neexistencie subjektívnych príčin na strane súdu a sudcu môže dôjsť k porušeniu ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd SR nepriznal citovanému názoru Okresného súdu v Dolnom Kubíne taký právny význam, s akým ho spojil predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení.

Ústavný súd SR rovnako hodnotil aj ďalší názor predsedu okresného súdu, v ktorom dal do pozornosti Ústavnému súdu SR dlhodobu nepostačujúce personálne obsadenie Okresného súdu v Dolnom Kubíne. Ústavný súd SR v predchádzajúcich konaniach o ochrane práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov niekoľko ráz vyslovil porušenie tohto práva všeobecným súdom, keď súd odôvodňoval dĺžku konania nízkym počtom sudcov. Ústava SR dáva prostredníctvom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osobe prísl'ub, že jej právna neistota sa odstráni rozhodnutím príslušného štátneho orgánu v primeranom čase. Uplatnenie tohto práva nemôže byť v súlade s Ústavou SR zmarené len preto, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov súdu na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty.

Ústavný súd SR nehodnotil argumenty Okresného súdu v Dolnom Kubíne ako okolnosti dokazujúce, že k porušeniu práva [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vo veci 6 C 598/95 nemohlo dôjsť. Ústavný súd SR ďalej preskúmal tvrdenia [REDAKOVANÉ] o porušení jeho ústavou zaručeného práva.

[REDAKOVANÉ] uviedol, že k porušeniu jeho práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR došlo aj preto, lebo Okresný súd v Dolnom Kubíne postúpil 30. 1. 1997 jeho odvolanie na Krajský súd v Banskej Bystrici. Krajský súd v Banskej Bystrici vec postúpil 31. 1. 1997 na vybavenie Krajskému súdu v Žiline odvolávajúc sa na čl. IV ods. 1 zákona č. 328/1996 Z. z., ktorým sa ustanovujú nové sídla a obvody súdov, a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [REDAKOVANÉ] v návrhu odmietol tento skutkový stav a predložil písomný doklad, ktorým „Okresný súd v Dol. Kubíne potvrdzuje, že č. j. 6 C 598/95 bolo odoslané na základe odvolania navrhovateľa dňa 22. 1. 1997 ku Krajskému súdu v Žiline.“ Doklad je opečiatkovaný pečiatkou Okresný súd v Dolnom Kubíne a doplnený dátumom a nečitateľným podpisom.

Zo spisu 6 C 598/95 v konaní pred Ústavným súdom SR nebol zistený dôkaz o správnosti dokladu, ktorý predložil [REDAKOVANÉ]. Tento doklad okrem pochybnej

autentickejšti nemal povahu dôkazu o tom, že Okresný súd v Dolnom Kubíne zapríčinil ujmu na ústavnóm práve [REDAKOVANÉ] tým, že jeho odvolanie postúpil na nepríslušný Krajský súd v Žiline. Po vzniku sporu o príslušnosť medzi Krajským súdom v Banskej Bystrici a Krajským súdom v Žiline Najvyšší súd SR rozhodol, že o odvolaní [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] má rozhodnúť Krajský súd v Žiline. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené Ústavný súd SR zmienený doklad neuznal za dôkaz o namietnutom porušení práva.

[REDAKOVANÉ] ďalej namietol, že spor o príslušnosť krajských súdov vznikol ako dôsledok postúpenia jeho odvolania na nesprávny (nepríslušný) krajský súd. Navrhovateľ sa v tomto tvrdení zmýlil. Spor o príslušnosť medzi krajskými súdmi vyplynul z reorganizácie súdnictva, ktorá sa uskutočnila na základe prijatia zákona č. 328/1996 Z. z. a v podstatnej časti úpravy čl. I nadobudla účinnosť 1. januára 1997, t. j. približne jeden mesiac pred udalosťou, ktorú navrhovateľ označil za jednu z príčin porušenia svojho ústavou priznaného práva.

Spor o príslušnosť medzi krajskými súdmi vyplynul z rozdielnych právnych názorov na ustanovenie prvej vety čl. IV bod 1 zákona č. 328/1996 Z. z.: „Súdne konanie začaté pred nadobudnutím účinnosti čl. I a čl. II tohto zákona dokončí súd, ktorý bol príslušný na konanie v čase začatia konania, s výnimkou

a) súdnych konaní vo veciach obchodného registra, ktoré s účinnosťou od 1. januára 1997 dokončí súd príslušný na konanie podľa územnej pôsobnosti vymedzenej čl. I tohto zákona,

b) súdnych konaní začatých na Krajskom súde v Bratislave – pobočke v Nitre, ktoré s účinnosťou od 1. januára 1997 dokončí Krajský súd v Nitre,

c) súdnych konaní začatých na zaniknutých súdoch, ktoré dokončí súd, na ktorý prešiel výkon súdnictva [čl. IV bod 2 písm. a) a b)].

Rozdielny názor vznikol medzi Okresným súdom v Dolnom Kubíne, Krajským súdom v Banskej Bystrici a Krajským súdom v Žiline. Tento spor Ústavný súd SR nehodnotil ako spor, ktorý možno označiť za príčinu, kvôli ktorej došlo k porušeniu ústavného práva [REDAKOVANÉ] spôsobom, ktorý navrhovateľ namietol.

Preštudovaním spisového materiálu neboli zistené prierahy v konaní Okresného súdu Dolný Kubín, ako ich v podnete namietol [REDACTED]. Konajúca sudkyňa postupovala v konaní plynule.

Z uvedených dôvodov Ústavný súd SR rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 1999

JUDr. Ján D r g o n e c
predseda senátu